

Zbigniew Lechowicz

Drzewica, woj. radomskie. Zamek gotycko-renesansowy

Informator Archeologiczny : badania 20, 215

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

sował WKZ Skierniewice. Pierwszy sezon badań. "Dwór" murowany na kopcu /koniec XVI - 2 połowa XVII w./

Obiekt znajduje się około 300 m na południe od wsi i około 100 m na południowy wschód od stanowiska 1 /patrz Informator - badania 1983/. Jest to mocno zniszczony - zwiastuje w części centralnej - kopiec ziemny. Ma on kształt nieregularnego trapezu o wymiarach 11,5 x 14,0 x 17,0 x 14,0 m, wysokości około 2 m. Miejscowość znana jest w źródłach pisanych od 1394 r.

Prace miały na celu stwierdzenie charakteru i chronologii obiektu. Założono dwa wykopy na osi N-S o łącznej powierzchni 29 m². W jednym zlokalizowano zniszczony fundament kamienno-ceglany, związany zaprawą wapienną posadowiony na warstwie zbitą gliny. W drugim fragmencie muru ceglano- /szerokość 52,5 cm, zachowana wysokość 62,5 cm/ biegnący po osi E-W, który ustawiony był na kilku warstwach - biegnących po stoku - dużych otoczaków. Mur zbudowany był z cegły /wymiały: 6,3 - 6,5 x 12,0 - 12,5 x 26,8 - 27,5 m/ w wątku kowadełkowym. Materiał rucho- chomy wystąpił w postaci: fragmentów ceramiki /z przewagą 70 proc. ceramiki o wypale utlenia- jącym/, kafli, kości zwierzęcych. Ponadto wydobyto sierp, okucie drzwi i żelazny rak. Wśród kafli należy wyróżnić fragmenty kafli z Orlem i herbem Jelita.

Z uzyskanych /w terenie i źródłach pisanych/ informacji wynika, że był to murowany dwór mieszkalno-obronny na rzucie prostokąta /?/ o wymiarach 10,0 x 12,0 m, posadowiony na niewyso- kim sztucznym kopcu. Od południa i zachodu otoczony był fosą. Jego chronologia zamyka się w przedziale od 4 ćw. XVI - 3 ćw. XVII w. /zniszczony w czasie "Potopu"?/. Właścicielami byli Łazińscy herbu "Jelita" /bliscy krewni słynnych Łanowskich/.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Archiwum BBiDZ w Skierniewicach.

Badania nie będą kontynuowane /zbyt duże zniszczenie obiektu/.

DREWICA
woj. radomskie
zamek gotycko-renesansowy

Radomskie Towarzystwo Naukowe
Pracownia Badań Regionalnych

Pracami kierował dr Zbigniew Lechowicz /autor sprawozda- nia/. Finansował WKZ w Radomiu. Dwa sezony badań. Zamek z okresu renesansu.

Cel badań archeologicznych był przede wszystkim techniczny. Wobec zachowanego w pełni narysu murów zamkowych oraz prac architektoniczno-wykopaliskowych w latach 1948-1949 pod kie- rownictwem prof. B.Guerquina i zamierzonych prac zabezpieczających strukturę murów zamkowych, rola prac archeologicznych była czysto usługowa. W ciągu dwóch sezonów badawczych założono 8 wykopów archeologicznych, z tego 7 w obrębie zamku, a 1 w obrębie bryły XVII-wiecznego dworu, gdzie znajdować się miał relikwiarz budynku gotyckiego.

Celem badań na terenie zamku było ustalenie stratygrafii dziedzińca, sposobów fundamen- towania murów oraz poziomów wód gruntowych i formy pierwotnej miejsca, na którym wzniesiono zamek. Prace pozwoliły ustalić, że zamek wzniesiono na tzw. surowym korzeniu, na terenie od- ciętego przez starorzeczka rzeki Drzewiczki pagóra meandrowego. Fundamenty zamkowych murów po- sadwiono na gruncie o zróżnicowanych cechach, zarówno głębokich torfach starorzeczki, jak i krawędziach teraz nadzalewowych. Spowodował to konieczność szalowania wykopu, jak i rusztowe- go ustabilizowania w niektórych miejscach stopy fundamentu. W trakcie prac uzyskano liczny, blisko 3-tysięczny zespół zabytków ruchomych, m.in. ciekawy zespół kafli renesansowych z wy- obrażeniami figuralnymi, heraldycznymi i zwierzęcymi. Nie natrafiono na materiały starsze niż przełom 1 i 2 ćwierci XVI w. w jednym z wykopów zarejestrowano ślad ujęcia wody do celów bu- dowlanych z okresu wznoszenia zamku.

Wyniki badań archeologicznych nie zmieniły wcześniejszego datowania obiektu na lata 1527-1535.